

Pásztorok

Dzsekik susogása, bakancstalpak csusszanása, mormogás. Remélem, adnak valami kaját, így a magas, szemüveges Gerlai. Mögötte Ferencz sóhajt, anyám rakott krumplit csinált mára, csak a bátyám be ne zabálja, mire hazaérek. Szőke tincseit a füle mögé húzza. Kalcsevics, aki rendszeren az osztály mókamestere, savanyú képpel vállon böki. Ne sóhajtozzál, tesó, nálunk egy hete hideg vacsora van, anyám vidéken turnézik, apám nem főz, tökömön jön már ki a halkonzerv. A fenyőágakkal díszített fogast ellepik a színes kabátok, sapkák, sálak. A szemüvegek bepárásodnak. Az épületben káposztaszag terjeng, mézes sütemény illata vegyül bele.

A folyosó végén szikár alak tűnik fel, a fiúk felé tart. Sietős léptei során a derekára kötött korda ütemesen csapódik a combjához. Barna körgallérja megmeglíbben. Ha készen vagytok, húzzatok lábzsákot, és gyertek a nagyterembe. És kérlek, viselkedjétek úgy, ahogy megbeszéltük. A tízfős csoport bíbelődik a kék műanyag zacskókkal, válogatják, gyűrögetik őket. Aztán belebújnak a báránybőr bekecsekbe, kucsmákba, megindulnak a szerzetes után. Az aprócska Bakó csúszkálni próbál a lábzsákban. Gerlai rásziszeg, maradj már nyugton, te hülye, ne csesszük fel Anzelm tesó agyát. Azt mondta, fél óra az egész, és akkor felmentést kapunk a holnapi osztálymise alól.

És a sarkon jöttek is a Pásztorok, zsebre volt dugva a kezük, és lehajtották a fejüket

A két Pásztor fiú volt a legerősebb az iskolában. De sose bántottak senkit, inkább segítettek, ahol tudtak. Amikor már szabad volt, ministráltak Dániel pap mellett. Karácsonykor szerepeltek a betlehemesben.

A nagyteremben cserépkályha, pattog a tűz, nemrég rakhattak rá friss fát. A jobb oldali ablakok közt karácsonyfa, rajta színes gömbök, mézeskalácsok, házilag készült papírdíszek, alatta egyforma, tarka dobozok. A terem végében terített asztal, fehér abrosz, angyalkás szalvéták, ádventi koszorú. Még nem égnek a gyertyák. Bal oldalt székek, azokra ülnek a fiúk. A ház dolgozói hozzák a lakókat. Van, aki saját lábán érkezik, segítségre sem szorul, mások bottal,

mankóval lépegetnek lassan. Két bácsit kerekesszékekben tolnak be, egy nénit pedig az ágyán gurítanak. Mindenki elfér a fa körül.

Az intézmény vezetője int, meggyújthatják a gyertyákat. A neonokat lekapcsolják, a kis fali lámpák maradnak. Kalcsevicsnek szemére csúszik a kucsma, idegesen húzgálja. Ferencz megböki, mutatja: cseréljenek, az övé kisebb, a haja viszont több, rajta meg fog állni a nagyobb is. Három székkal odébb Bakó a földet súrolja előre-hátra mozgó lábaival. Ismét Gerlai sziszeg rá, kussoljál már, hallod? Megszólal a zene, mennyből az angyal, a dolgozók hangosan énekelik, kicsit hamisan. Az öregek közül is többen bekapcsolódnak. A fiúk kelleetlenül dörmögnek. Anzelm testvér vezénylő mozdulatra emeli a kezét. A pásztorok, pásztorok jobban megy, valamivel egyszerűbb a dallam, valamivel bátrabbak a fiúk.

a Pásztorok a legjobb futók az egész Múzeumban, és mink hiába szaladunk, mert utolérnek

A két Pásztor fiú volt a leggyorsabb futó a kerületben. Pista egyszer a Keletiből futott haza az otthon felejtett útlevelekért.

Köszöntőt mond a vezető. Hálálkodik a lelkes gimnazistáknak és odaadó tanáruknak, hogy másorral kedveskednek a Ferencvárosi Szent Ferenc Időskorúak Otthon lakóinak. Röviden ismerteti az intézmény történetét, felolvas néhány statisztikai adatot az elmúlt évről, hányan jöttek, kik távoztak, satöbbi. A fiúk fészkelődnek. Csató, egy bozontos, vékony kamasz hangosan szívja a taknyát. Kalcsevics a széktámla mögött papír zsebkendőt nyújt neki, ne turháljál, te marha, inkább tarháljál, ha nincs sajátod. Röhög a saját viccén. Gerlai az óráját nézi, csóválja a fejét.

Végre elkezdhetik. Beállnak a terem közepére a szereposztás szerint, szikár nevelőjük oldalt lép, kezében a kinyomtatott szöveg. Az első szavakat alig hallani. Két néző közelebb húzza a székét. Egyikük vastag lencsés szemüveget, másikuk hallókészüléket visel. Hamar belejönnek a fiúk, megelevenedik a betlehem éjszaka. Csillog az idős emberek szeme, a nénik elragadtatott sóhajokat hallatnak, a két tolószékes bácsi hangosan megbeszéli a látottakat, aztamindenit, bizonyám, deszéken mondta. A fekvő néni elszundít, keze leesik ágyról, egy pillanatig ingaként mozog a levegőben.

Hát csak jöttek a Pásztorok, egyre közelebb jöttek, és nézték nagyon a golyókat

A két Pásztor fiú mindig Eszternél töltötte a Szentestét, akkor is, amikor már volt saját családjuk, gyerekeik. A kicsik készültek énekekkel, verssel.

Egy halványlila hajú néni nyugtalan lesz. Előbb suttog, majd egyre hangosabban beszél, gesztikulálni kezd. Az ápoló lehajol hozzá, duruzsol a fülébe. A néni csillapodni látszik, ám hirtelen felugrik, fürgén a fiúk közé lép, és vállukat, fejüket simogatva a pásztorok szót ismétli egyre. Gerlain átsuhan, mintha látta volna már ezt a nénit. Akkor is ilyen lilás volt a haja. Két gondozó kíséri a helyére, teát itatnak vele. A néni elbágyad, szeme le-lecsukódik. A műsor véget ér.

A gondozók szétosztják az öregeknek a dobozokat. Mindből egy szál gyertya, könyv, csomag keksz, illatos szappan kerül elő. A fiúkat az asztalhoz kísérik,

ott megszabadulnak kucsmáiktól, subáiktól. Tányérjukba szednek toroskáposztát, a tetejére tejfölt kanalaznak. Kapnak puha, fehér kenyeret és málnaszörpöt. Gerlai megkönnyebbül a szereplés végeztével, a vele szemben csámcsogó Bakót kérdezi, nincs nálad egy kis fröccsbor, feljavíthatnánk ezt a löttyöt. Bakó felé rúg az asztal alatt, de nem éri el.

Közben a Richter gurított, de annak már reszketett a keze a félelemtől, és fél szemmel a Pásztorokra nézett

A két Pásztor fiú a labdajátékokban is ügyes volt. Pista kosárlabdázott hétvége a parkban, Jancsi focizott.

A fiúk megköszönik a vendéglátást. Az otthon lakói az ajándékokkal vannak elfoglalva, szolgoltatják a szappant, rágcsálják a kekszet, lapozgatják a könyvet. Csak a lilás hajú néni lesz megint izgatott, mindenáron ki akarja kísérni a csapatot, viszi utánuk a subákat, kucsmákat, miközben a pásztorok szót motyogja. A folyosót újra dzsekisusogás, bakancstalpak csusszanása, mormogás tölti meg.

De a Pásztorok nem is mozdultak, csak ott álltak zsebre dugott kézzel

Az utcán Gerlainak eszébe jut, odabent hagyta a subáját. Visszafutok, megyek a villamoshoz, és már inal a bejárat felé. Lenyomja a kilincset, nyílik az ajtó, sehol egy lélek, biztosan az öregek mosdatásával, fektetésével foglalkozik a személyzet. A fogason csak a fenyőágak zöldellnek. Elindul a nagyterem felé. A szobák felől hangok hallatszanak, tessékbevenniazestigyógyszert, menjen-pisilnibélabácsi. És valaki énekel: pásztorokpásztorokörvendezve. Gerlai arra fordul. Benéz a szobába. A lilás hajú néni táncol, rajta a suba. Karjaival saját vállait öleli. Lassan forog, tekintete a falon. A képről két jóvágású fiatal férfi néz.

elémbe ugrott az egyik Pásztor, a kisebbik, és rám kiáltott: Estand!

Ekkor Gerlai rájön, hol látta a nénit. Benne volt az újságban néhány hónapja. Benne volt a két férfi is, kicsit idősebben. Csak a temetőbe akartak menni, gyertyát gyújtani az apjuknak halottak napján. Az ukrán határőr nem volt jó kedvében. Aki Nagyszőlősön született, az vonuljon be, védje a hazát. Akkor is, ha sok éve magyar állampolgár.

De akkor már az öregebbik Pásztor szedte fel a golyókat, és rakta be a zsebébe

A néni táncol, öleli magán a subát, énekel tiszta hangon: köszöntéstmondanakakisdednek. Arcán folyik a könnye. Az asztalon nyitott könyv, borítóval felfelé: A Pál utcai fiúk. Gerlai óvatosan sarkon fordul. Megnézi az ajtón a nevet: özv. Pásztor Istvánné szül. Szabó Eszter. Az is benne volt az újságban, hogy a két testvér ugyanaznap halt meg, és édesanyjuknak nehezen sikerült elintézni a magyarországi temetést. Gerlai a villamosmegállóban éri utol a többieket. Sajnos nem találtam meg, de majd a saját pénzből kifizetem a kölcsönzőnek a kárt, lihegi.

És a Pásztorok mind fölszedték a golyókat, és egy szót sem szóltak, csak továbbmentek.